

Västanbladet

GöteborgsRegionens Släktforskare

Årg 22

2005

Nr 3

Släktforskardagarna i Göteborg 2005

Vår "general" Lennart Limberg hälsar kulturminister Leif Pagrotsky välkommen.

Foto P Lm

Innehåll nr 3 - 2005

Vi Möts	3
Ny matrikel	4
Släktforskarkurs	4
Minikurs textning av antavlor	4
Från grannföreningarna	4
Släktforskardagarnas tack	5
<i>Leif Pagrotsky</i> Anförande vid invigningen	6
Budkavlen	8
<i>Lennart Limberg</i> 2005 års Släktforskardagar	10
<i>Per Liljeström</i> Riksstämman 2005 i Göteborg	18
<i>Per Clemensson</i> Föreläsningarna	21
<i>Joel Holger</i> Kansli, Receptioner, Katalogförsäljn	25
<i>Per Liljeström</i> Redaktörskursen	27
Inspirationsföredrag av Karin Edvall ..	28
<i>Per Clemensson</i> Lilly Setterdahl på besök	30
Släktmiljöforskning	31
<i>Björn Edman</i> Anmälan: A step by step handbook ..	33
Dragningslista	34
Nya medlemmar	35

Nästa nummer av Västanbladet utkommer i början av november 2005. Manusstopp den 1 oktober.

ISSN - 1102 - 4453

GöteborgsRegionens Släktforskare

MEDELEMSFÖRENING I SVERIGES
SLÄKTFORSKARFÖRBUND

Erik Dahlbergsgatan 36 B, 411 26 GÖTEBORG
Tel. 031 - 13 12 26 (tisd. och torsd. 10-14),

Styrelse 2005

- Ordf. Per Clemensson, 031 - 20 65 63
S. Vägen 79, 412 54 GÖTEBORG
per@clemensson.net
- V. ordf. Rolf Ekelund, 031 - 93 15 15
Lerdalavägen 69, 429 34 KULLAVIK
- Sekr. Joel Holger, 031 - 40 85 20,
Lilla Danska V. 2, 412 74 GÖTEBORG
karin.joel.holger@telia.com
- Kassör Ewert Arwidsson, 0520 - 707 39, Göte-
borgsv. 91 A, 461 54 TROLLHÄTTAN
trewetrans@swipnet.se
- Klubbm. Karin Holger, 031 - 40 85 20
Lilla Danska V. 2, 412 74 GÖTEBORG
karin.joel.holger@telia.com
- Övriga Per Liljeström, 0302 - 131 91
Vänskapen 3 e, 443 34 LERUM
per-lilje@swipnet.se
LarsOlof Lööf, 070-5602840
Erik Dahlbergsg. 4, 41126 GÖTEBORG
Örjan Nordmalm, 031 - 20 57 27,
Bohusg. 24, 411 39 GÖTEBORG
Sonja Rindby, 031 - 25 99 51
Munkebacksg. 23, 416 53 GÖTEBORG
- Suppl. Inga Lill Berkhuizen, 0300 - 141 17
Rosengatan 36, 434 43 KUNGSBACKA
Jan Forslund, 0300 - 146 54, Nils Ebbes-
gårdsgatan 36, 434 36 KUNGSBACKA

Västanbladet

Ansvarig utgivare: Per Liljeström

Redaktionskommitté:

Per Clemensson, Joel Holger och Per Liljeström.
Västanbladet ingår i medlemsavgiften 150.- kr/år
(familjemedlem 50.- kr)
och utkommer årligen med fyra nummer.

HÖSTENS PROGRAM

Torsdagen den 6 okt. börjar släktforskarkursen. Se sid. 4.

Onsdagarna den 12 och 19 okt. Textning av antavlor. Se sid 4

Måndagen den 17 okt. kl. 18.30. Föreningskväll

i G R S lokal, Erik Dahlbergsgatan 36 B. Föredrag av arkivarien, tidigare vid Emigrantinstitutet i Växjö,

Lars-Göran Johansson, Kungälv,

**“Från Karl Oskar Nilsson till Charles O. Nelson
- utvandrare i amerikanska källor”**

Kaffeservering - Anmälan senast torsdagen innan - Avgift 50.- kr.

Lördagen den 12 nov. ARKIVENS DAG

Alla göteborgsarkiv har öppet med föredrag och visningar.

Måndagen den 21 nov. kl. 18.30. Ordinarie HÖSTMÖTE

enl. stadgarna. Plats: G R S lokal på Erik Dahlbergsgatan 36 B.

Efter förhandlingarna föredrag av

Fil kand Kristina Bengtsson, Kungälv,

**“Västergötlands flik mot väster
och mysteriet med gränsstenen Suntru Asi”**

Kaffeservering - Anmälan senast torsdagen innan - Avgift 50.- kr.

ANMÄLAN i så god tid som möjligt till Karin Holger tel. 031 - 40 85 20
Entrén till samlingslokalen på Erik Dahlbergsgatan sker genom G R S egen lokal,
vilken måste läsas under själva mötet. Kom således i god tid.

Vi har öppet 1 timma före föreningsmötet! Samlingslokalen rymmer 40 pers.

Mycket välkomna!

MATRIKEL juli 2005

GöteborgsRegionens Släktforskare

medföljer detta nummer av Västanbladet.

Nyttillkomna medlemmar juli - augusti 2005 är medtagna bland nya medlemmar på sid. 35.

Släktforskarkursen

Min släktforskarkurs hålles i höst för de 17 medlemmar som anmält sig och blivit kallade till **torsdag 6 oktober kl 15.30** i samlingsalen på Erik Dahlbergsgatan 36 B.

Vi samlas då för planering av kursen. Tidsåtgång 1 timma.

Kursen avser pågå under ca 10 x 3 x 45 min. och innefattar studiebesök på Skatteverket och på Landsarkivet. Kursen upptar följande avsnitt: kyrkobokföring, juridiska källor, administrativa källor, övriga källor, handskriftsläsning, digitala källor, systematisering, bibliotekskunskap, internet.

Kursavgiften är 750.- kr inkl. kursbok och studiematerial och erlägges till kursledaren den 6 oktober. Medlemskap i GRS berättigar till deltagande.

Meddela per tel 031- 20 65 63 om du blir förhindrad att komma.

VÄLKOMNA !

Per Clemensson

Minikurs i textning av antavlor

Textning av antavlor under två timmar på Erik Dahlbergsgatan 36 B.

Kostnad 100.- kr + material.

En första kurs hålls **onsdag 12 okt kl 18.00 - 20.00** (om kvällstid är bäst)

En andra kurs hålls **onsdag 19 okt kl 13.00 - 15.00** (dagtid).

Anmälan måste göras på tel 031 - 93 15 15.

Max. antal 10 pers. var gång.

Rolf Ekelund

Från grannföreningarna

Borås Släktforskarförening och Västgöta Genealogiska Förening

Lördag 8 oktober kl. 10.00 - 15.00. Släktforskar dag i Kulturhuset, Stadsbiblioteket i Borås. Alla är välkomna.

Föreningen Släktdata

Lördagen den 15 oktober kl. 11.00 Ordinarie Höstmöte

i Emigranternas Hus, Packhusplatsen.

Charlotte Börjesson ger tips om amerikanska släktforskningskällor.

Ale Släktforskarförening

Torsdag 13 oktober kl. 19.00 Aktivitetshuset i Älvängen. Kent Andersson talar om 'Människor i arkiv och hemmavid'.

Torsdag 10 nov. kl. 19.00 Aktivitetshuset i Älvängen.

Föredrag av Bert Kopp om 'Varven i Göta Älvdalen'. Alla är välkomna.

Släktforskardagar

Tack för ett lyckat årsmöte 2005

Så var det äntligen dags att samlas i centrum av Göteborg, i vårt Kronhus från 1653 med sin rikssal, i vårt ostindiska hus från 1750 och i vår Christine kyrka från 1746. Med pirrande magar och klappande hjärtan tog vi emot släktforskningens förtrupper i form av styrelse, föreningsordföranden och -redaktörer på torsdag - fredag, och under lördag - söndag strömmade så den släktforskande allmänheten under ledning av kulturministern till. De anrika byggnaderna fylldes till brädden av frågor om släkt och anor. Vi som skapat detta uppfattade det som en bred folkfest. Våra farhågor om tomma föreläsningssalar och glest besökta utställningslokaler kom på skam. Alltså, ett varmt tack till Göteborgarna och Släktforskar-Sverige, som kom tillstädes från när och fjärran, och till forskarna från våra nordiska grannländer och från Nord- och Sydamerika.

Varmt tack till vårt Stadsmuseum och dess personal, till Göteborgs-Musiken som hyrde ut Kronhuset, till Göteborgs tyska församling som ställde sin kyrka till förfogande, tack till alla er som gjort dessa dagar möjliga. Vi tackar Landsarkivet som hade öppet extra för oss.

Stort tack till våra huvudsponsorer: Västra Götalandsregionen, Göteborgs Stad och Genline AB och till våra sponsorer TSV Transport, Riksföreningen Sverige-kontakt, DIS, Microsystem AB, Wallenstams AB, Antikvariat Genealogica samt Natur och Kultur.

Vi tackar varmt våra 30 föredragshållare som ställde upp engagerat och punktligt. Släktsago-berättarna skall vi inte förglömma. Sist men inte minst vänder vi oss med ett innerligt tack till de tåliga utställarna. Er tålmodighet vid incidenter är verkligen att beundra och vara tacksam för.

Våra samverkande föreningars (DIS-VÄST, Släktdata och GöteborgsRegionens Släktforskare) medlemmar är värda allt beröm för en engagerad och fullödlig arbetsinsats på alla håll och i alla sammanhang. Ömmande fötter och värkande ryggar blev tacken för mödan. Självklart tackar vi alla som ställt upp under en tvåårig förberedelsestid med sammanträdande, katalogförfattande, planerande, kaffekokande med mera med mera. Vår general Lennart Limberg, oväldig ledare och sammanjämkare av stridiga viljor skänkes en tacksamhetens tanke, då han nu vilar ut en månad i Bryssel med barnbarnspassning.

TACK OCH PÅ ÅTERSEENDE I STOCKHOLM 2006.

DIS-VÄST

GöteborgsRegionens

Släktdata

Släktforskare

Anita Gartz

Per Clemensson

Christer Engstrand

Anförande av utbildnings- och kulturminister **Leif Pagrotsky** Släktforskardagarna i Göteborg 2005

Kära vänner,

Det är imponerande och roligt att se så många samlade här på Släktforskardagarna 2005 i Göteborg. Intresset för släktforskningen ökar hela tiden, och det är lätt att förstå. Här idag ser vi resultatet av fantastiska förberedelser som ger oss, som är intresserade av släktforskning, möjligheten att mötas och fördjupa oss tillsammans. Bakom mig, i entrén och ute på gatan, står hundratals människor och vill komma in, men som tyvärr inte får plats här inne. Vi kanske borde ha bokat Scandinavium istället.

Frågan om identitet är alltid aktuell. Kanske blir det ännu viktigare i den utveckling vi är en del av just nu, med globalisering, en ständigt pågående rörelse över världen. Kanske blir det då allt viktigare för oss, att få tag i vår historia: för att få syn på oss själva, i nuet.

Jag var igår med på ett möte här i Göteborg för att förbereda Mångkulturåret 2006. Det handlar om att vi i alla våra verksamheter ska vidga våra perspektiv och bli bättre på att ge fler människor möjlighet att delta. Det gäller inte minst inom släktforskningsområdet. Som ni vet har vi i Sverige unik tillgång till arkivmaterial för att söka vår bakgrund. Men vi måste också bli bättre på att ge fler möjlighet till denna fantastiska värld, det vill

Leif Pagrotsky invigningstalar i museitrappan Foto P Ln

jag att alla vi som är intresserade av släktforskning ser som vår gemensamma uppgift. Om vi lyckas med det, kanske vi till

och med får lov att boka in oss på Ullevi nästa gång vi ses.

Arkiven är vårt gemensamma minne. Här finns en del av vår kulturella identitet. Och som ni släktforskare vet - också en stor del av vår personliga identitet. Arkiven ger oss kunskap om samhällets framväxt och utveckling, om historiska skeenden och händelser, och om människors levnadsvillkor genom tiderna. Arkiven är nödvändiga för att vi ska kunna skapa oss en bild av hur gårdagens samhälle såg ut och hur dagens samhälle har vuxit fram, för att ge oss en bild av hur tillvaron genom århundradena kan ha gestaltat sig. Och släktforskarnas arbete innebär ju hela tiden att fler pusselbitar om vår gemensamma historia kan läggas på plats.

Den svenska kyrkobokföringen, som är grunden för all släktforskning, tillhör de äldsta i världen. Det ger oss unika möjligheter att söka våra rötter. Genom offentlighetsprincipen är dessutom arkiven öppna för alla. Tillgängligheten är en grundprincip. Vem som helst ska kunna ta del av arkiven. Sedan 90-talet har man därför målmedvetet microfilmatiserat kyrkobokföringsmaterialet. Den insatsen har gjort det möjligt att ta del av

materialet på olika platser runt om i landet.

Men nu ökar vi tillgängligheten till arkiven ytterligare genom flera steg. Förutsättningarna för arkivverksamhet har ju förändrats radikalt de senaste 10 åren, till stor del på grund av den snabba tekniska utvecklingen. Informationsteknik och digita-

Kören Carmina Nostra i Kronhuset vid invigningen. Foto P Lm

lisering skapar helt nya förutsättningar för att ta del av både äldre och nyare arkivmaterial. Det har blivit lättare att sprida information och att nå fler och nya grupper av användare - helt oberoende av nationsgränser. Därför arbetar regeringen målmedvetet

med att skapa förutsättningar som följer med den tekniska utvecklingen.

Hösten 2003 tillsatte min företrädare, Marita Ulvskog, en utredning för att göra det rättsligt möjligt att lägga ut folkbokföringsmaterial på internet. I vintras presenterade de ett lagförslag som nu varit ute på remiss och fått positiv respons. Nu arbetar vi för att sätta det i kraft så snart som möjligt.

Folkbokföringsmaterialet är som ni vet enormt omfattande. De statliga arkivmyndigheterna som jobbar med det producerade under 2004 hela 8,4 miljoner bilder som skannats ur kyrkoboksmaterial! Det är 36.000 bilder varje arbetsdag. Totalt rör det sig om 20.000 hyllmeter - och en digitalisering av materialet tar självklart sin tid.

Jag vill att vi växlar upp intensiteten i det här arbetet. Därför arbetar jag för att vi nu när arbetsmarknadsläget är tufft ska

kunna tidigarelägga en del av de här mycket välbehövliga uppgifterna.

Digitalisering av arkivmaterial innebär flera fördelar, förutom den uppenbara ökade tillgängligheten. Slitaget på originalhandlingarna minskar, och på så sätt bevaras kulturarvet på ett säkrare sätt.

Utän arkiven förlorar vi vår historia och vårt minne. Därför måste vi bevara dem för framtiden så att de kan föras vidare till kommande generationer, till dem som växer upp. - För att öka vår kännedom om oss själva och vår historia. För att hålla respekten högt för dem som varit före oss, och för dem som ska komma efter. Och för att underlätta för er släktforskare att bedriva ert viktiga arbete.

*Med dess ord förklarar jag
Släktforskardagarna 2005
i Göteborg invigda!*

Budkavlen

2005 års arrangörsföreningar GRS, DIS-VÄST och Släktdata tog emot Förbundets budkavle i Östersund i augusti 2004.

Budkavlen är ett band av linneväv med broderade emblem och föreningsnamn från alla årens arrangörer. Under Släktforskardagarna 2005 hängde den luftigt och väl synlig i Stadsmuseets trapphall.

Inklusive årets bidrag, som broderats under vårvintern av Karin Holger, blev längden nu drygt 5 m.

I samband med avslutningsceremonien i Christine kyrka lämnades budkavlen vidare till nästa års arrangör: Stockholm.

Foto JH

År	Ort	Arrangerande föreningar
1987	Lund	Skånes Genealogiska Förbund
1988	Skara	Skara Stifts- och Landsbibliotek
1989	Sundsvall	Midälva Genealogiska Förening
1990	Västerås	Västerås Släktforskarklubb
1991	Oskarshamn	Person- och Lokalhistoriskt Forskarcentrum (PLF)
1992	Uppsala	Släktforskare Uppland
1993	Luleå	Luleåbygdens Forskarförening
1994	Örnskiöldsvik	Hembygds- och Släktf. Nolaskogs
1995	Stockholm	StorStockholms Gen. Förening Botvidsbygdens Släktf. förening Södertälje Släktforskarförening
1996	Växjö	Kronobergs Genealogiska Förening Svenska Emigrantinstitutet
1997	Helsingborg	Kullabygdens Släktforskare Helsingborgs Släktf.- och Bygdeför.
1998	Jönköping	Eksjöbygdens Släktforskarförening Jönköpingsbygdens Gen. Förening Njudungs Genealogiska Förening Nässjöbygdens Gen. Förening Sällskapet Ane-Finnveden Tranås-Ydre Släktforskarförening Waggersyds Släkt- och Bygdeforsk. Westbo-Mo Forskarförening
1999	Karlstad	Värmlands Släktforskarförening
2000	Linköping	Föreningen för Smedsläktsforskning DIS - Datorhjälp i släktforskningen
2001	Borås	Östgöta Genealogiska Förening Västgöta Genealogiska Förening Borås Släktforskarförening GöteborgsRegionens Släktforskare Kinds Forskarklubb Marks Härads Släktforskarförening Trollhättebygdens Forskarklubb Ulricehamnsbygdens Släktforskare
2002	Dalarna (Borlänge)	Dalarnas Släktforskarförbund Västerbergslagens Släktforskare Släkt & Bygd i Borlänge Ovansiljans Släktforskare Folkare Släktforskarförening Falubygdens Släktforskarförening Föreningen Dalfolk Släktforskarnas Hus
2003	Ronneby	Blekinge Släktforskarförening
2004	Östersund	Jämtlands läns Släktforskare
2005	Göteborg	DIS-VÄST GöteborgsRegionens Släktforskare Föreningen Släktdata

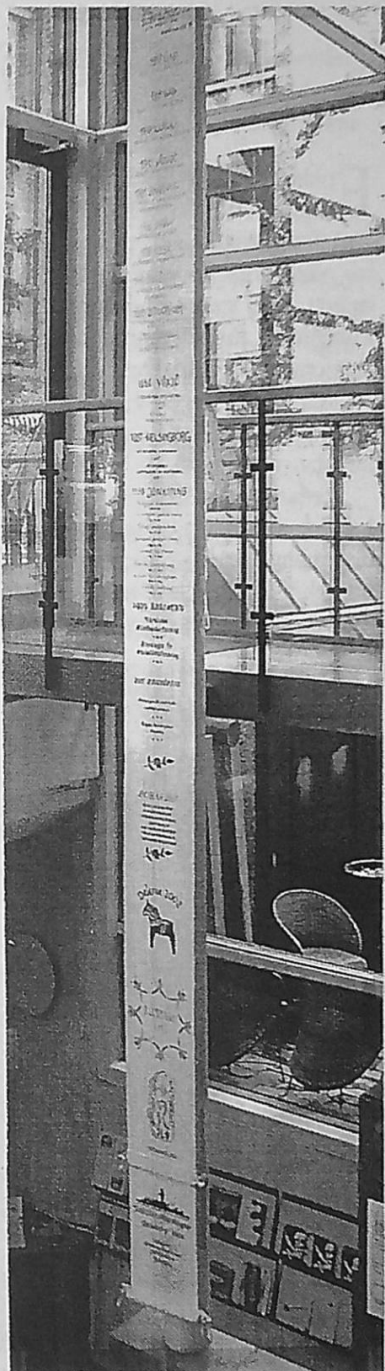

Foto P Lm

2005 års Släktforskar dagar

av Lennart Limberg

Fredag - lördag - söndag den 26 - 27 - 28 augusti höll Släktforskarförbundet sina Släktforskar dagar i Göteborg och där hade tre olika organisationer under två år samordnat sina ansträngningar för att åstadkomma ett fullödigt program: Göteborgs-Regionens Släktforskare, DIS-VÄST och Föreningen Släktdata. Jag medverkade som general för projektet och som samordnare av arbetsinsatserna.

Redan på torsdagen samlades Släktforskarförbundet till styrelsemöte och fick efter besiktning av de nya lokalerna för den göteborgska släktstugan, Mandolingatan 19, på kvällen åka gammaldags spårvagn till Lång-

edrag, där middag intogs till ackompanjering av en fin solnedgång.

På fredagen genomfördes ett utbildningsseminarium för tidskriftsredaktioner inom organisationen och en ordförandekonferens med uppslutning av anslutna förenings ledare. På kvällen togs vi emot på Börsen vid Gustav Adolfs torg, där stadsfullmäktiges vice ordförande Elisabeth Rotenberg hälsade oss välkomna och berättade om den vackra byggnadens historia.

Underhållaren för kvällen var Sture Hegerfors, Göteborgshumorns mästare, som kåserade om Kal och Ada, Beda och Åsborn, till allas hörbara förtjusning. Arrangö-

Porten in till Kronhusgården. Foto P Lm

terna lyckades verkligen bjuda på det bästa av Göteborg.

Invigning

På lördag morgon invigdes arrangemanget av kulturminister Leif Pagrotsky. Han betonade i sitt tal den stora vikten av att känna till sin egen bakgrund och var glad över att Sverige bjöd på unika möjligheter att via arkiv och bibliotek bedriva personhistorisk forskning. Hans sammanfattning var uppmuntrande: "De som sysslar med det förflutna har framtiden för sig".

Kulturministerns vandring genom utställningsområdet blev mycket grundlig och han stannade ofta för att i de olika monterarna informera sig om nyheter på släktforskningens område. Dessutom ställde han villigt upp för alla fotografer, som ville ha

honom avbildad just i den egna monter. Det kommer att göra sig fint i alla medlems-tidningar som snart rapporterar om stämman.

GRS monter

GRS monter var placerad i entréhallen intill utställningens reception och omfattade skärmar om släktforskningens teknik, om utformningen av antavlor och om emigrationsforskning. Vidare fanns här en förminskad reproduktion av Kullgrens Enkas stamträd över ättlingarna till prosten Ericus Gudmundi i Nor. Här demonstrerades också en rad, delvis inom föreningen, nyproducerade CD bl a Emigranten Populär, Göteborgs Domkyrkoförsamlings äldsta kyrkobok 1679-1681, Göteborgs Dödbok, Göteborgs - Emigranten, Värmlands - Emi-

Kronhuset; närmast Emigranternas Hus och Falbygdens Släktforskare. Foto P Lm

Genlines monter i Museets Foajé. Foto JH

*För ett Vackrare Hem,
besök
vårt Konstgalleri*

GALLERI SCANDINAVIA

*Galleri Scandinavia, Berzeliigatan 14, Göteborg
Tel. 031 - 16 93 01*

Familjen Lindblom

granten och 41 handskrifter, vilka förelåg i prototyper och vilka kunde beställas för leverans under hösten. På disken presenterades en rad tryck tillkomna genom medlemmar av föreningen. Våra medlemmar genomförde ett engagerat arbete i montern och besvarade under dagarna hundratals frågor om forskning i Göteborg.

Riksstämman

Stämmans förhandlingar hölls i Christine kyrka, som var den enda lokal i närheten stor nog att härbärgera de hundratals deltagare och åhörare som strömmade till. I denna historiska och vackra miljö presenterades under mitt ordförandeskap räkenskaper och verksamhetsberättelse, ansvarsfrihet beviljades och styrelseledamöter valdes. Under intensiva diskussioner behandlades flera inkomna motioner. Budget och verk-

samhetsplan godkändes av stämman och det mesta andades samförstånd kring styrelsens linje att öka tillgängligheten av allt material som kan underlätta släktforskningen.

Ett speciellt omnämnande förtjänar förbundsordföranden Ted Rosvalls inledande minikonsert på orgeln i Christine kyrka. Då framfördes bland annat hans egen nya komposition "Marcia Genealogica", enligt hans egen uppgift för första och sista gång.

Stämmomiddag

Till den stora middagen samlades 328 gäster till Restaurang Valands festvåning och där bjöds, förutom på göteborgska läckerheter, på ett bejublat framträdande av representanter från Göteborgs Ukuleleorkester.

Under kvällen utdelades årets Victor Örnbergs hederspris till 88-åriga Martin

Släktforskarförbundets monter i Museets Foajé. Foto JH

Pehrson från Uddevalla.

Hedersdiplom för förtjänstfulla släktforskare tilldelades Holger Kanth, Västervik, Helmer Danielsson, Alvesta, samt Nils Marelus, Uddevalla.

Kvällen avslutades med dans till nostalgisk musik från 1950 och 1960-talet.

Föreläsningar

Ordföranden i GöteborgsRegionens Släktforskare, Per Clemensson, hade sammanställt en föreläsningsserie med 30 förstklassiga föredragshållare och detta blev en verklig succé. Föreläsningssalarna fylldes,

extra stolar bars in, och platserna räckte ändå inte till. Intresset var enormt. Ämnena grupperade sig under sex huvudämnen: arkivvård, emigration, historia, hjälpvetenskaper, kvinnor och barn samt Ostindiska Companiet. Det är svårt att säga vilket ämne som var populärast, men allt som handlade om emigration drog överfulla hus.

Avslutning

Den bästa föreläsaren hade sparats till sist. Folklivsforskningens nestor, *Jan-Öjvind Swahn* hade vänligt nog hörsammat en inbjudan att hålla en föreläsning i Christine kyrka som en praktfull avslutning på hela

Landsarkivet i Göteborg. Foto JH

stämman. Han drog naturligtvis mycket folk och talade i en timme om temat döden, hur den uppfattades och hanterades i den gamla bondekulturen, hur begravningar arrangerades och självmord behandlades. Det var intressant att höra att vandring över svag is ansågs som så urbotat dumt att om vandraren gick igenom isen och omkom betraktades detta som självmord i vissa delar av Sverige. Detta gällde också om man omkom under utövande av idrott.

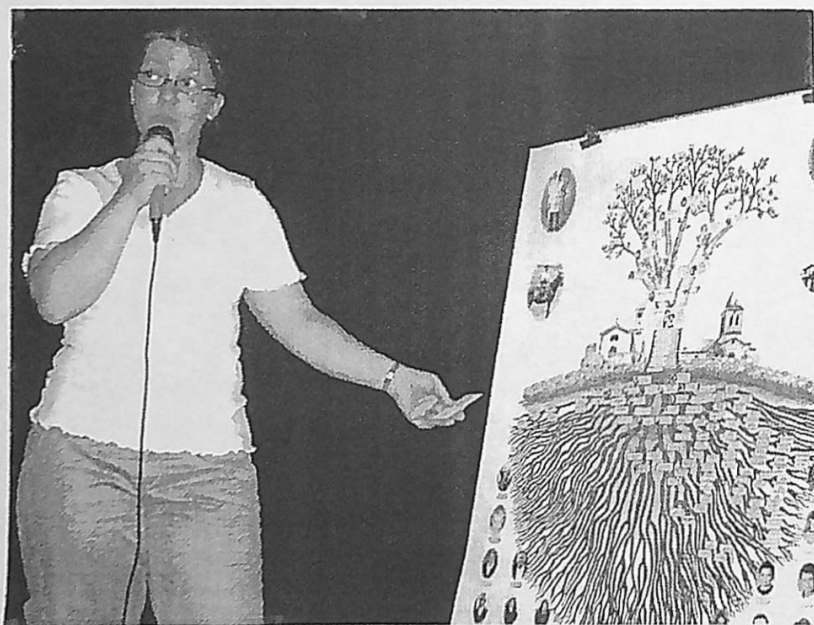
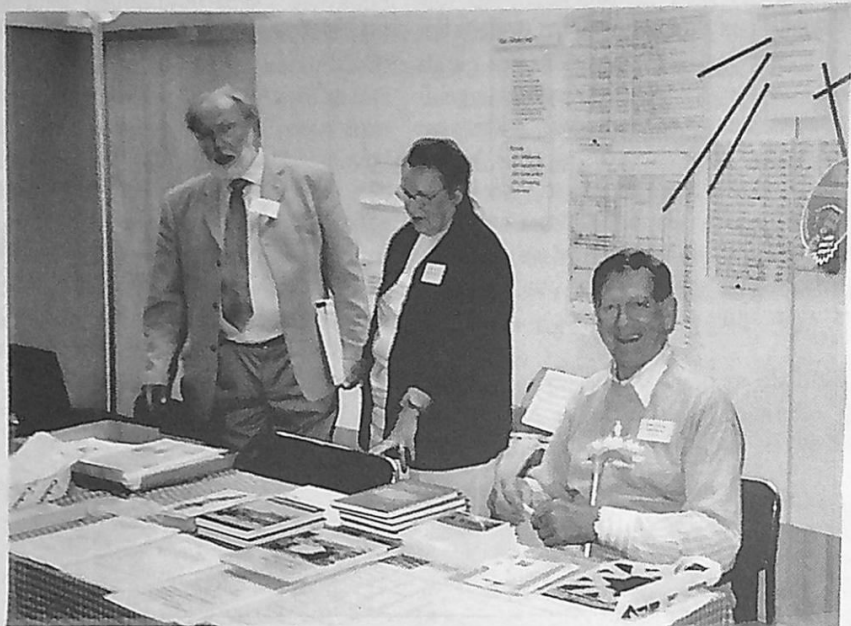
Efter denna populära föreläsning på söndag eftermiddag avrundades hela mötet med att en budkavle med alla tidigare ar-

rangörers namn högtidligen överlämnades till Ted Rosvall och representanter för Stockholms olika släktforskarföreningar. Det är Stockholms tur att anordna riksstämman nästa år och göteborgarna önskade huvudstaden lycka till. Förbundsordföranden tackade Göteborg för det mycket väl genomförda arrangemangen och såg dessa som en inspiration för planeringen inför 2006 års sammankomst. Avslutningen inramades av vacker musik framförd av saxofonisten Gilbert Holmström till orgelackompanjemang av Sture Brandkvist.

Föreningarna Orust, Inlands och Tjörns Släktforskare. Foto JH

GöteborgsRegionens Släktforskare hade sin monter i Museet.
Per och Inger Clemensson och Rolf Ekelund. Foto JH

Anna Murgia berättar om ett släktträd. Foto P Lm

Rikssalen i Kronhuset. Foto JF

Falbygdens Släktforskarförening i Kronhuset. Foto JF

Riksstämman 2005 i Göteborg

av Per Liljeström
ombud vi stämman

För första gången skulle en riksstämma hållas i en kyrka. I den ljusa och vackra Tyska Kyrkan, även kallad Christine Kyrka, samlades ombud, gäster och övriga åhörare.

Vår förbundsordförande och tillika kyrkoorganisten Ted Rosvall tog chansen att inleda stämman med tre musikstycken väl valda för tillfället. Det var *Brudmarsch från Västergötland* av S. Linell, *Tillägnet* av L-O. Ejstes samt *Marcia Genealogica* av T. Rosvall. Det senare stycket uruppfördes vid detta tillfälle. En mycket trevlig inledning av stämman.

Stämmoförhandlingar

Efter ombudsupprop inleddes stämman med val av stämмоordförande och stämमosekreterare. Till ordförande valdes kongressgeneralen *Lennart Limberg* och till sekreterare valdes förbundssekreterare Lisbeth Dahlin. Sammanlagt deltog 149 ombud och minst lika många gäster och åhörare. Totalt ca 300 personer.

Kallelse till stämman samt årsstämmo-handlingarna hade tryckts i Angeläget nr 2 / 2005. Verksamhetsberättelsen, den ekonomiska berättelsen, revisionsberättelsen, verksamhetsplan för 2006, budgetförslag, valberedningens förslag, motioner och förslag till stadgeändring var föredömligt strukturerade. Tyvärr hade en del (smärre?) fel smugit sig in i den ekonomiska rapporten varför kassören Kurt Modig redogjorde för rapporten punkt för punkt.

Ganska få frågor ställdes om den ekono-

miska berättelsen och om verksamhetsberättelsen i övrigt. Ekonomin är god! Revisörerna föreslog ansvarsfrihet, vilket också stämman beslutade.

Inför framtiden

Förslag till verksamhetsplan och budget för 2006 antogs.

Motioner

M 1 från Sotenäs Personhistoriska Förening angående de höga kostnaderna för ombuden vid årsstämmor.

Förbundet är medvetet om detta, men det är stora svårigheter att få lägre kostnader, framförallt i större orter. Förbundet och arrangörerna har stort ansvar för att hålla kostnaderna på rimlig nivå.

Motionen ansågs besvarad med detta.

M 2 från Mariestadsbygdens Släktforskarförening angående att införa ett nytt begrepp – förlevande – analogt med efterlevande. Att användas i stället för förfäder.

Förbundet anser att vi redan har ett bra begrepp för detta – ana – vilket förbundsstyrelsen redan beslutat att konsekvent använda.

Motionären påpekade att ana och förlevande inte är synonyma begrepp.

Stämman beslöt efter votering att anta förbundets förslag.

M 3 från Västerås Släktforskarclubb angående ett datorprogram att användas av hela släktforskarörelsen för att framställa forskarförteckningar lokalt, regionalt eller riksomfattande.

Förbundet har redan beslutat att kontakta DIS i denna fråga.

M 4 från G-gruppen, Genealogi över Östersjön, ang förbundets måtto att

tjåna medlemmarnas och slåktforsknings syften genom att bevaka och främja slåktforskningens intressen.

Den motion, som var femdelad, innehöll en del skrivningar vars avsikt är svår att förstå. Här finns ett begrepp – slåktsökare – som beskrivs som mindre seriöst än slåktforskare. Varför?

Jag har en vän som kallar sig slåktletare, men han är minst lika seriös om jag.

Förbundet avslår motionen till en femtedel och tillstyrker den till de fyra femtedelar, vilket bl. a. avsåg att Rötter och Anby-

tarforum ges en ansvarsfull utformning.

Beslutet blev enligt förbundets förslag.

Val

Valberedningen hade ett väl genomarbetat förslag till styrelseledamöter, och alla valdes enligt förslaget.

Följande personer ingår således i styrelsen för åren 2006-07:

Eva Dahlberg, Jönköping (nyval)

Sven Johansson, Halmstad (omval)

Ingrid Månsson Lagergren, Söråker (omval)

Torbjörn Näs, Mora (omval)

Kurt Modig, Värmdö (omval).

Halva styrelsen väljes med två års mandatid. För åren 2005-06 valdes förra året:

Från Riksstämman i Christine kyrka. Foto P Lm

Ted Rosvall, Falköping, förbundsordf.
Kent Lundvall, Uddevalla
Björn Fredriksson, Boden
Jan Nilsson, Staffanstorps
Anette Carlsson, Karlstad
Ann-Karin Westerlund, Uppsala.

Stadgeändring

Vissa föreningar, närbesläktade med släktforskarföreningar, har ansökt om medlemskap men har ej kunnat beviljas detta p.g.a. stadgarnas utformning i Förbundet.

Nu införs ett nytt begrepp - *Associerad förening* - och denna har nästan samma rättigheter och skyldigheter som en släktforskarförening. Vad som skiljer är representation vid Riksstämman och vid Extra Riksstämman.

Årets 'Örnberg'

Till sist vill jag meddela att Victor Örnbergs Hederspris 2005 har tilldelats vännen Martin Pehrson (88) i Uddevalla.

Martin får priset för sitt idoga arbete med rekonstruering av kyrkoböcker i Sotenäs socken samt sitt mångåriga arbete med att exciperera och registrera födelse-, vigsel- och dödböcker i många västsvenska församlingar och socknar. Alla dessa filer finns att tillgå på Föreningen Släktdatas CD eller på föreningens hemsida.

Årets Arkiv och Årets Bibliotek

Till *Årets Arkiv för 2005* har *Jönköpings Stadsarkiv* utsetts, och till *Årets Bibliotek för 2005* har *Vara Folkbibliotek* utsetts.

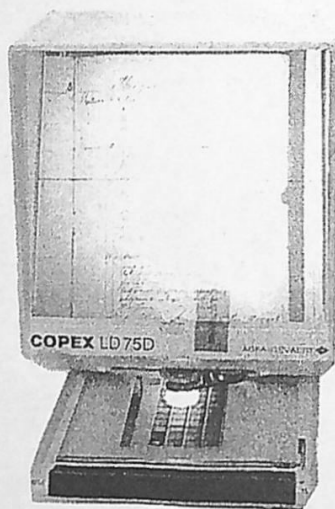
Släktforskare !

3.000:-

... i rabatt får Du, vid köp av
Copex LD 75.

Du betalar endast 5.600:- inkl. moms
(ord. pris 8.600:-)

- * läsaren har specialanpassad fichehållare för SVAR-fiche
- * 1 st objektiv med 42 x förstoringegrad
- * stor bildskärm 29 x 28 cm
- * frakt tillkommer
- * 7 dagars returrätt
- * www.msab.org

MSAB
MICROSYSTEM AB

Schéelegatan 3
416 60 Göteborg
031 - 19 06 09

Liljebacken
524 95 Ljung
0513 - 500 20

Föreläsningarna vid Släktforskar dagarna i Göteborg

av Per Clemensson

Inför Släktforskar dagarna 2005 i Göteborg fick jag i uppdrag att engagera föreläsare kring temat 'Porten mot Väster'. Då vi i vårt utställningsområde inte förfogade över tillräckligt stora föreläsningssalokaler var vi nödda att fördela föredragen på flera lokaler för att nå tillräckligt antal åhörare. Lösningen blev att vi förhyrde Stadsmuseets Wallenstamssal (150 personer) och Stadskansliets två sammanträdeslokaler för Byggnadskontoret och för Stadskansliet om vardera 70 resp 100 personer; visserligen låg dessa på ett visst avstånd från varandra men denna lösning var att föredra framför att förlägga föreläsningarna till en större lokal på större avstånd från våra övriga aktiviteter. För stämman och avslutningen nyttjade vi Christine kyrka.

Föredragen fördelades under huvudtemat i 6 grupper enligt följande: - emigration - ostindiska kompaniet - kvinnor och barn - västsvensk historia - arkivvård - hjälpvetenskaper. Sammanlagt besöktes de 29 föreläsningarna av 2.344 personer.

Emigration

Emigration var för oss ett självklart spår med tanke på vårt långvariga engagemang inom ämnet. Inledare blev naturligt emigrantinstitutets f d chef professor Ulf Beijbom, som talade om Kvinnor i emigrationen. Andra tunga föreläsare inom emigrationsgruppen var professorn i historia i Göteborg Christer Winberg om Emigrationen och Svenska Amerikalinjén, Erik Gustavsson om Emigrantregistret i Karlstad och

universitetslektorn Dag Blanck om Amerikansk släktforskning. Dessutom föreläste 1. arkivarien vid Landsarkivet i Lund Elisabeth Reutersvärd om Inflyttningens källor och undertecknad om engelska källor till svensk emigration. 866 åhörare.

Ostindiska kompaniet

I Göteborg har sedan ett par år bygget av en ostindiefarare pågått och forskningen kring ostindieäventyret står på sin höjdpunkt. Vad vore då naturligare än att under temat 'Porten mot Väster' taga upp ämnet i vår föredragsserie. Så fick representanter för Landsarkivet och Universitetsbiblioteket i Göteborg redovisa sina respektive databaser i ämnet.

Avsnittet inleddes av professorerna Martin Fritz och Jan Ling, som berättade om den ostindiska tiden i VästSverige. Fritz redogjorde för tidens krassa verklighet i ekonomi och politik med tyngden på familjerna Sahlgren och Ahlströmer, medan Ling presenterade familjernas kulturella insats och bl a uruppförde musik komponerad av Jonas Ahlströmers son Patrik Ahlströmer. Deras samspel var strålande och mycket stimulerande. Vidare redogjorde intendenten LarsOlof Löf för Ostindiefararnas utrustning med utgångspunkt i en bred källgenomgång av bilagor till Göteborgs domböcker. 223 åhörare.

Kvinnor och barn

Ett särskilt avsnitt utgjorde historia kring västsvenska kvinnor och barn, som inleddes

Min släktsaga

Vid sidan av föreläsningarna i de olika lokalerna hade vi ställt lokal till förfogande för de som ville berätta kort om sig och sitt, utan någon mer omfattande förannonsering.

De fick upp till 20 minuter på sig för sitt ämne, varefter de fördes av banan av vänliga men bestämda värdar. Tanken var att här även skulle finnas rum för spontana inlägg, modell Speaker's corner, men talar-tiden var redan från början hårt ansträngd, varför antalet inlägg blev rätt få. Släktsagan pågick under 3 timmar per dag. Under lördagen tillät vädret att aktiviteten hölls på gården framför Kronhuset, medan vi under söndagen fick dra oss inomhus. Sammanlagt uppträdde 17 estradörer och antalet åhörare var 489.

Låt mig exemplifiera bland titlarna: Nu vet jag att han är min far, Börja släktforska idag, En riksdagsman från Flakeberg, Dina rötter på tapeten, Från släktforskning till roman, En Wasa-ättling. Förhoppningsvis kommer vi att kunna i ett eller annat sammanhang publicera vissa av dessa manus.

Släktforskarlagarna avslutades med en sk "jubelföreläsning" i Göteborgs Christine Tyska församlings kyrka. Denna hölls av professor emeritus *Jan Öjvind Swahn*, Lund (född 1925), som under en timma underhöll en i stort sett fullsatt kyrka med att kåsera om *'Döden är en ryttare snäll, honom kan ingen undvika. Om dödens och begravningsens folklore'*.

Antikvariat
Genealogica

Köper & Säljer

ökar för släktforskare & personhistoriker

Beställ katalog

E-post: katalog@genealogica.com

Telefon: 070 - 666 02 20

eller ta en titt online

www.genealogica.com

Soldatregistret på nätet

<http://soldat.dis.se>

är i augusti uppdaterat och innehåller nu 334.114 poster. I denna nya version finns det indelta manskapet från Skåne med och därmed är större delen av landet täckt. Återstår några delar av Norrland. Se även förra numret av Västanbladet sid. 32.

Från Hasse Johansson, Jörlanda, har redaktionen fått ett påpekande att soldatregistret endast är en registrering av soldater, som tillhört den indelta armén. Uppgifter om resp. soldat och hans familj har man bl a fått in från släkt- och hembygdsvetare och är således en andrahandskälla. Användaren ansvarar själv för kontroll mot originalkällorna och kyrkobokföringen. Hasse Johansson föreslår att man vid tveksamhet tar kontakt med den lokale forskaren, som ju vanligen kan lämna kringdata om soldattorpet och dess bebyggare, vilka uppgifter kan säkerställa att soldaten är "rätt" man.

Släktforskar dagarna 2005, en upplevelse som vi kan minnas och glädja oss åt länge, länge...

Om kansliet, receptionerna och katalogförsäljningen

GRS lokaler på Erik Dahlbergsgatan blev "högkvarteret", där Ledningsgruppen höll sina möten och där vi samlade allt som skulle med ned till Kronhuset och Stadsmuseet. Allt från 2.000 kataloger och mängder av göteborgsbroschyrer till lotterivinster, bordsduk, pennor och tejp.

Uppmontering av utställningen bord och skärmar skulle göras på torsdag den 25 aug. av Utställningsgruppen, med viss utsättning av mått på onsdag. Men vid vårt andra flyttlass på tisdag kl. 17 till museets foajé, kom det fram en resolut kvinna, som sa: "Här skall vi ha en utställning på ons-

dag och torsdag med samkväm och föredrag på kvällen, det är ju finska veckan!" T.o.m. finske ambassadörern skulle närvara. - "Nej, nej, svarade vi, "det är vi som nu skall ordna för vår utställning till helgen och Sveriges kulturminister kommer till oss". - Museets ledning utformade förtjänstfullt och snabbt en kompromiss: våra saker placerades i två förråd till fredag morgon och finnarna lovade att helt ha utrymt sin utställning till dess.

Kl. 08.00 på fredag morgon startade så i museet montage och iordningställande av Kansli och Reception. Dessa skulle

Receptionen i Museet: Sonja Rindby, Karin Block, Christina Claeson och Karin Holger

öppna sin verksamhet kl. 10.00.

Och det gick! Tack vare hjälpsamma medlemmar i GRS blev i stort sett allt på plats. Och sedan förlöpte fredag-lördag-söndag lugnt och smidigt, med bemanningen prydliga i sina blå T-tröjor. Enda trasslet blev väl måltidskupongerna som delades ut i kuvert på fredag och lördag. Några påstod (utan grund) att de hade förhandsbeställt luncher. Andra var påstridiga och ville köpa plats till Valandsmiddagen. Platser som vi i receptionen inte visste om de var tillgängliga. - Allt ordnade sig dock till slut till allas belåtenhet.

Kuverten till 142 stämooombud delades ut på lördag mellan 10.00 och 12.00. Även detta gick galant utan missöden.

De 45 lotterivinsterna tillkännagavs på söndag kl. 14.00 i Kronhuset. En hel del vinster hämtades inte ut då, utan fick transporteras åter till Erik Dahlbergsgatan för

senare utlämning.

Vi var 40 personer i Receptionerna och Kanslifunktionen som hjälptes åt, varav inte mindre än 28 med hemvist i GRS. Arbetet var i huvudsak uppdelat i 1,5 timmarspass, så man kunde gå ifrån till en föreläsning eller annat. Ewert Arwidsson ansvarade för katalogutlämning och tog emot redovisningarna.

Här kan dessutom nämnas att åtta GRS-medlemmar hjälpte Per Clemensson som värdar vid de 29 föreläsningarna och vid 'Min släktsaga', samt fyra medlemmar i Utställningsgruppen.

Tack alla för helhjärtade insatser, som gjorde dagarna så lyckade och roliga att minnas!

Receptionernas ansvariga var i Kronhuset Cathryn och Jan Forslund samt i Stadsmuseet Karin och

Joel Holger.

Receptionen i Kronhuset: Karin Block och Cathryn Forslund. Foto P Lm

Redaktörskursen vid Släktforskar dagarna

Referent Per Liljeström.

Det kan vara svårt att välja tema eller ämne till föreläsningarna, då det framförallt beror det på deltagarnas intressen. I år hade man lyckats träffa rätt för mig. Andra kanske tycker annorlunda, men jag tror ändå att alla tyckte kursen var bra. Mycket bra!

Enligt deltagarlistan skulle vi vara 59, men vi var nog betydligt fler. I varje fall fick servicepersonalen skaffa fram extra stolar.

Inspirationsföredrag

Inspirationsföredraget som Karin Edvall höll refereras på sidan 28.

Vad vill vi diskutera?

Hans Egeskog, som är redaktör för Släkthistoriskt Forum frågade vad vi utöver programmet skulle vilja diskutera. Det var tre frågor deltagarna omedelbart anmälde sina önskemål om:

1. Tidningsdistributionen
2. pdf-filer till medlemmar
3. pdf-filer till tryckeri

Till dessa skall läggas de frågor som var inplanerade att diskuteras:

1. Tre skäl att ge ut en tidning
2. Tre skäl att samarbeta kring en tidning
3. Papperstidning kontra pdf-tidning via e-post
4. Vem skriver vi för
5. Hur mycket kan man låna från andra tidningar?

Tidningsdistribution

Det visade sig att tidningsdistributionen inte följer enhetliga regler över landet. Ibland krävs att tidningen sänds i konvolut (plast eller kuvert), och detta beror på den lokala postföreståndaren. Ibland beror det på om tidningen sänds som föreningspost, vanlig post, B-post eller periodisk tidskrift.

I andra ändan (hos mottagaren) beror det också på den lokala postföreståndaren. Vissa distributionsområden skickar ut tidningen direkt (första dagen) medan andra väntar till tredje dagen. Även om mängden post är mindre första eller andra dagen. Har man inte betalt mer, skall man inte få tidningen förrän tredje dagen.

Tre skäl att ge ut en tidning

Föreningens identitet, medlemmarnas enda kontaktpunkt och forum för medlemmarnas olika redovisningar.

Tre skäl att samarbeta kring en tidning

Man kan samarbeta kring tryckeriprocessen och kring artiklar. I övrigt är det svårt att få samarbetet mellan en stor och en liten förening att fungera på bästa sätt. Däremot tror man på samarbete mellan hembygdsföreningen och släktforskarföreningen.

Papperstidning kontra pdf-tidning via e-post?

Det överväldigande antalet deltagare vill ha papperstidning och inte pdf-tidning.

Pappersunderlag, word-fil eller pdf-fil till tryckeriet?

Har man möjlighet att lämna pdf-fil till tryckeriet så är möjligheten att få en bra och snygg tidning mycket stor.

Vem skriver vi för?

Vi skriver artiklar och notiser för släktforskarna och för medlemmarna, som alla inte nödvändigtvis måste vara släktforskare. Vi skriver om släktforskning och närstående ämnen.

Hur mycket får man låna från andra tidningar?

Man får låna ganska mycket, men man bör endast utnyttja en liten del av platsen i varje

nummer för lånat material. Det är viktigt att ange källan och att fråga författaren.

Ibland kan det vara enklare att skriva om artikeln. Då är det lättare att lägga in andras och egna kommentarer. Citera får man alltid göra.

Avslutning

Kursen avslutades gemensamt med Ord-
förändkonferensen i Wallenstamsalen, där
Ted Rosvall presenterade en ny redaktör,
Christer Lindström, för nättidningen Röt-
ter samt Yvonne Carlsson, som ny värd för
Anbytarforum.

○○○

Karin Edvall

Foto P Lm

Inspirationsföredrag

Karin Edvalls föredrag vid Redaktörskursen 2005 i Göteborg
Om att utveckla sitt textmaterial och presentera det på bästa sätt.
Referent Per Liljeström

Samlare och skrivare

Karin Edvall berättade om hur hon alltid skrivit och samlat material. När hon ganska ung anställdes vid Göteborgs Landsarkiv (GLA) för att assistera med framtagning av uppgifter för forskare började hon att samla på sig 'speciella uppgifter' om framförallt kvinnor, som hade 'något intressant att berätta i handlingarna'. Just nu lägger hon sista handen på tredje boken, som handlar om henne själv och hennes farmor.

Hur angripa ämnet?

Vi fick många tips om hur man kan gå till väga, angripa ämnet eller vinkla historien. Vissa trick som Karin använt i en dokumentär är väl inte helt comme-il-faut bland historiker – men det gör inget bara det är sant.

- Väljer man att skriva en roman har man

helt fria händer, menar Karin Edvall, och den formen valde jag, när jag tog ett mord i Haga som utgångspunkt. Det var ett mycket brutalt styckmord, som en piga från Halland utförde på 1860-talet.

Vad samlar man på?

- Jag grips av lösdrivarna, en annan kvinna blir lyrisk när hon hittar skattehandlingar, berättar Karin vidare. Mina arbetskamrater, 'gossarna två', kan sitta långt in på nätterna, när de hittar handlingar om Svenska Ostindiska Companiet (SOIC). Det är ju handlingar som borde förstörts av kompaniet. Så olika är våra intressen!

Var letar man?

- Det finns massor av källor för olika forskning, fortsätter Karin E. För fångelser och liknande anstalter finns det många olika handlingar och ofta goda register över

dessa. Det finns handlingar (fångrollor m.m.) med uppgifter om hur man levde inom fängelset. Personliga straff infördes ofta i liggaren. Därför kan vi läsa hur fången straffades extra för *för högt tal, fel hyska knäppt i dräkten* eller *ej underdånig hälsning*.

Andra källor med förstahandsuppgifter är kyrkorådsprotokollen och provinsialläkarrapporterna.

- Ja, det finns en uppsjö av arkiv och handlingar värda att studera, säger Karin Edvall.

Hur startar Du?

- När allt material är samlat skall man börja

- men hur? Här får Du några råd, säger Karin Edvall.

Sortera materialet i huvudgrupper.

Det gäller att begränsa sig!

Håll dig till huvudpersonen och

Ta inte med för många detaljer!

Var noga med fakta!

Vad vill Du läsa? Skriv så Du tycker om det.

Låt andra läsa manuskriptet.

Tidigare utgivna böcker av Karin Edvall:

De bortglömdas skuggor

Med den ondes hjälp

Sveriges Släktforskarförbunds Arkiv- och bibliotekskatalog 2005

kom ut i juni 2005. Det är ett första försök till en samlad tryckt förteckning över för släkt- och hembygdsforskare viktiga arkiv och bibliotek. Förutom självklara rubriker som Riks-, Krigs- och landsarkiv, har man försökt ta med uppgifter om en rad nyttiga, men kanske mer okända, institutioner. Framför allt har man försökt lyfta fram de regionala och lokala arkiv/bibliotek, som vårdar sådant material, som kan vara av stort värde för forskningen, men som många släktforskare missar - t ex folkrörelsearkiv, föreningsarkiv, kommunalarkiv, landstingsarkiv, universitetsbibliotek eller kanske olika museer.

Katalogen finns i G R S bibliotek.

Forskarstugan och Släktforskarförbundets Göteborgskontor

har nu flyttat till Mandolingatan 19 i Västra Frölunda (i gatuplanet).

Tel. 031- 42 33 11, fax 031- 42 65 76. E-post: gbg@genealogi.se

Öppet måndag 10-16, tisdag - fredag 8-17. Lunchstängt alla dagar 12-12.30.

Man åker spårvagn linje 1, 7 eller 8 till Orgelgata. Bilparkering finns tvärs över gatan.

Lokalt ansvarig är Kent Andersson. Han står till tjänst med viss över-disk-försäljning av Släktforskarförbundets utgåvor och ansvarar för gravstensinventeringens register mm.

Forskarstugan har ett tiotal PC-platser med bl a GENLINE, förbundets CD-skivor, Internetabonnemang med databaser, såväl svenska som utländska.

Här kan även nämnas att DIS-VÄST har sin kursverksamhet i lokalerna.

Alla släktforskare hälsas välkomna !

Ring gärna först och boka tid !

Lilly Setterdahl på besök i Göteborg

På initiativ av Per Liljeström samlades en vacker sommarkväll den 26 juli ett antal medlemmar av föreningarna Dalslänningarna i Göteborg och GöteborgsRegionens Släktforskare till ett möte på Erik Dahlbergsgatan 36 B för att lyssna på Lilly Setterdahl, USA, som var på besök i sin hembygd i Dalsland.

För oss släktforskare är Lennart och Lilly Setterdahl kända för sin insats för mikrofilmning under åren 1959 - 1995 av de svensk-amerikanska kyrkoarkiven i USA, svensk-amerikanska förenings arkiv, protokoll och matriklar och svensk-amerikanska tidningars material. Denna väldiga arbetsinsats åstadkoms på uppdrag av Sveriges Emigrantinstitut och Lennart Setterdahl tillbringade större delen av sin vardag

Lilly Setterdahl

på resande fot med bilen fullpackad av material, inspelningsapparatur och kameror. Han uppsökte de olika församlingarna och arkivbildarna från väst till öst och efterforskade deras material hos f.d. förtroendemän och på vindar och i kallare. Han lade ner ett otroligt arbete på att spåra material som kunde vara värdefullt för svensk emigrantforskning. Redan tidigt började han även att intervjua svenskättlingar och hans hustru Lilly förvaltar idag en omfattande samling band från dessa. Filmerna förvaras hos Emigrantinstitutet i Växjö, för framtida säkerhet finns arkivkopior på Landsarkivet i Göteborg. Lennart Setterdahl blev sedermera

hedersdoktor vid Göteborgs Universitet som tack för sin insats.

Efter Lennart Setterdahls död 1995 har Lilly vårdat hans arv och delvis fortsatt hans arbete. Hon gav oss under kvällen en levande framställning om sitt arbete tillsammans med maken, i med- och motgång, och gav en spännande bild av sina egna forskningar med utgångspunkt från det hopsamlade materialet. Lilly har 1996/99 utkommit med två band om "Minnesota Swedes", som kan inhandlas genom Dalslandsföreningen. Mycket av det arbete som makarna Setterdahl genomförde har skett ideellt och deras timpening har varit låg. Lilly har i en intressant bok "I Emigranternas spår. Människor vi mött 1959-1995" redogjort för sina äventyr i USA, Canada och Australien och redovisat sina intryck av människor och bygder under 35 års kringflackande.

Göteborgs-Emigrantens ledningsgrupp hade förmånen att guidas av makarna Setterdahl vid sitt besök i Moline och dess omgivning 1992 och bättre ledsagare hade vi inte kunnat få. Denna sommarkväll i Göteborg var för oss inom Göteborgs-Emigranten ett kärt återseende.

Per Clemensson

GRS bibliotek innehar:

Lilly Setterdahl: "Swedes in Moline, Illinois, 1847-2002".

“Släktmiljöforskning”

I årets HEMBYGDEN finns en uppsats “Släkt(miljö)forskningens möjligheter: ett exempel” som skrivits av docenten och Dalslandskännaren Per Hultqvist. Artikeln är på många sätt intresseväckande och dess författare, som vid Göteborgs Universitet utbildat generationer av historielärare, bibliotekarier och arkivarier, kombinerar här sin vetenskapliga skolning och insikt med sitt intresse för och kunskap i lokalhistoria och släktforskning.

Hultqvist tar sin förfader Lars Hultqvist (1769-1838) till utgångspunkt för sin släktkrönika. De vanliga uppgifterna om födelse, vigsel och död kombinerar han med mer svårfångade uppgifter ur mer svårfunna arkivkällor och referenslitteratur. Anrättningen blir verkligen läcker. För en arkivarie som hela sitt liv arbetat för att utveckla släktforskaren till lokalhistoriker och som har sett en rad lokalhistoriker ta steget vidare till akademiska studier uppfyller denna uppsats alla pedagogiska krav.

Låt mig exemplifiera ur Hultqvists rikhaltiga material. Man möter Lars moder som inhyses änka, fattighjon på socknen, rotehjon, husvill, behövande, nödlidande i kyrkoräkenskaperna och av ett sockenstämmoprotokoll 1809 framgår att hon fått en kappe av den spannmål som ett Philantropiskt sällskap i London så ädelmodigt sammanskjutit till understöd för dem som under förflutna året mest lidit genom kriget och den svåra inträffade missväxten. Sonen Lars Persson flyttade 1792 till Tösse och blev dräng på Hanebols gård med tullkvarn och såg och granne med Vitlanda järnbruk

(tillhörigt Christopher Sahlin). År 1800 gifte han sig och nämns då som vargeringskarl, en slags reserv inom indelningsverket. Han blev sedan indelt soldat i Västgöta-Dals regemente för Hults rote i Fröskog och fick namnet Hultqvist. I krönikan redogörs noga för Hultqvists liv som soldat, med hänvisning till Fänrik Ståls sägner, med uppgifter om legans storlek och kontraktsvillkoren, hans uniform, utrustning och beväpning, konkretiserad genom en färgbild av Västgöta-Dals manskapsmundering. Vidare följs Hultqvists tjänstgöring vid den flottstyrka i Göteborg som skulle avvisa engelska krigsfartyg och kapare 1801. Hans kommandering i Pommern 1806-1807 belyses ingående och Hultqvists och hans regementes insatser sätts in i dess världshistoriska sammanhang. Under framställningen hänvisas till bredvidläsning, t ex Gustaf Björnlins Sveriges krig i Tyskland, Arvid Noreens Anteckningar om Kungl. Hallands regemente, Karl Johan Ekströms Kirurgminnen från Karl Johanstiden, A E Lilliestiernas En åttioårs minnen.

1809 var Lars Hultqvists soldatliv över och han övertog torpet Bron Norre vid Köpmannebro. Påpassligt inflikas här ett citat från Ernst Moritz Arndts Resa genom Sverige 1804 med beskrivning av trakten. Från samtida kartmaterial och från lantmäteriets skifteshandlingar hämtar Per Hultqvist uppgifter om jorden och fastigheten. Av Hultqvists bouppteckning framgår att han delvis livnärde sig och sin familj på fiske. Vidare har författaren återfunnit sin förfader Lars Hultqvist och hans familje-

medlemmar i Upperuds bruks räkenskaper och i Åmåls sjömanshusarkiv som båtsman i brukets järnfrakter och som bälgmakare. För läsning om miljön hänvisar Hultqvist till En bok om Skålleruds socken och vid presentationen av förfaderns bouppteckning gör han en analys av värderingen och jämför med det dåtida penningvärdet.

Även hustrun Ingrid Jansdotter, soldatdotter från Hova socken, får en utförlig biografi med redogörelse för förfaderns krigarliv under 1700-talet. Hon kom i tjänst hos brukspatronen Christopher Sahlin på Haddebo bruk i Närke och flyttade med denne till Dalsland och Vitlanda järnbruk. Hon fick med Lars Hultqvist 7 barn varav 4 levde vid makens död 1838. Författaren beskriver levande en soldathustrus livsinsats

och ansvar och sätter in henne i sitt historiska sammanhang.

Per Hultqvist har med sin krönika visat hur man fylligt och intresseväckande kan redovisa sin släkt och dess miljö och ge förfäderna rätt plats i historien. De vanligaste släktforskningskällorna kyrkobokföring, domböcker, bouppteckningar och mantalslängder kan kompletteras med en rad berättande källor runt om i arkiv-Sverige, företrädesvis på sådana institutioner som landsarkiv, lantmäteriararkiv, krigsarkivet och kommunarkiv. Ytterligare bidrag till släkthistorien kan tidningar och museernas och hembygdsföreningarnas bildmaterial ge.

Tack Per Hultqvist.

Per Clemensson

1882 startade vi på Södra Hamngatan i Göteborg.

WETTERGRENS

BUTIKER Göteborg Avenyn 21, Västra Hamngatan 22, Nordstan, Frolunda Torg,
Backaplan Tel. vaxel 031-704 25 00, Källered K-Center, Ekenleden 6, tel. 031-795 13 20,
Kungsbacka Kungsmässan tel. 0300-160 90, Borås Storknalleri/Knalleland, tel. 033-13 18 90.
Internetbutik www.wettergrens.se

*Böcker
för
alla
åldrar
och in-
tressen!*

FÖRNÄMLIG HANDLEDNING OM SVENSK SLÄKTFORSKNING FÖR AMERIKANER

Your Swedish Roots – a step by step handbook av Per Clemensson & Kjell Andersson.

Utgiven av Ancestry.com och Genline AB. USA 2004. Inb, A4, 222 sid. ISBN 1-59331-276-8. Pris ca 295,- kr.

Författarparet Per Clemensson och Kjell Andersson har gjort det igen! En ny handbok om släktforskning har kommit ut, denna gång på engelska avsedd för den amerikanska marknaden. Boken är utgiven av Ancestry.com i Utah i samarbete med Genline AB, mest känd för att scanna våra kyrkböcker.

Boken är en handbok i hur man som amerikan skall kunna spåra sina svenska anor och få fatt på nu levande släktingar i Sverige. Den är – som alltid – synnerligen pedagogiskt uppbyggd och beskriver noggrant hur man går till väga. Exempelen är liksom i tidigare böcker hämtade från Skaraborg.

Resan börjar med att vår amerikanska släktsökare om möjligt intervjuar äldre släktingar, letar efter brev och fotografier samt kanske en familjebibel eller efterlämnade juridiska handlingar. Därefter börjar han söka i amerikanska kyrkoarkiv, folkräkningar, svensk-amerikanska tidningar, nekrologer och andra amerikanska källor.

Boken innehåller ett utmärkt och samtidigt kortfattat kapitel om orsakerna till emigrationen, dess omfattning vid olika tidpunkter och hur den gick till i praktiken. Därefter följer ett avsnitt om svensk historisk geografi med bland annat en lista över alla städer före 1970. I den anges alla residens- och stiftsstäder samt städernas länstillhörighet. Detta avsnitt borde nog läsas av dagens skolbarn!

Handledningen fortsätter med en be-

skrivning av svenska namn och namngivningsprinciper samt stavning. Svenska arkivväsendets organisation får en genomgång liksom vilka forskningscentra som man kan besöka i USA och Sve-

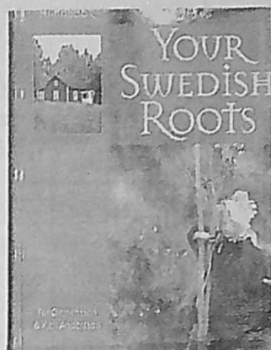
rige. Vidare redogörs för hur man får tag på filmat och scannat material samt olika databaser och forskningsorganisationer.

Boken innehåller i samband med varje avsnitt förklaringar och översättningar, inte minst av källmaterialets alla förkortningar. I slutet ges en förnämlig ordlista över speciella släktforskningsord och historiska termer, vilka inte så lätt hittas i vanliga lexikon. Ordlistan kan med fördel användas av svenska släktforskare vid korrespondens med våra engelskspråkiga vänner.

Ett avsnitt handlar om hur vår amerikanske släktsökare skall komma i kontakt med sina svenska "kusiner" idag med hjälp av pastorexpeditioner, telefonkataloger och olika databaser. När han väl lyckats med detta, återstår att förbereda resan till Sverige. Många bra råd ges. Boken avslutas med turistinformation om de olika svenska landskapen.

Skriften är vackert illustrerad och kan ge många fina tips även till den "helsvenske" forskaren. Den kommer att bli en uppskattad gåva till våra amerikanska vänner. Vi lyfter högt på hatten och gratulerar Per Clemensson och Kjell Andersson till ännu en förnämlig bok.

Björn Edman

Släktforskardagarnas lotteri

Följande lottnummer har utfallit med vinst vid dragningen den 28 aug. 2005

Lott nr:	Vinst nr:	Lott nr:	Vinst nr:
18	3	826	31
56	28	890	44
80	42	912	26
120	7	948	39
153	16	969	6
198	29	1076	17
204	22	1085	10
243	35	1099	38
301	27	1195	18
310	40	1201	41
386	5	1235	13
455	25	1311	9
494	11	1362	24
499	32	1452	2
521	15	1479	43
543	33	1599	20
588	1	1644	23
645	34	1771	37
673	21	1792	14
694	36	1801	45
747	19	1863	8
766	12	1916	30
801	4		

Lottvinster utlämnas efter överenskommelse med GöteborgsRegionens Släktforskare, tel. 031 - 13 12 26.

Exp. tid med början den 15 sept. 2005: tisdag och torsdag kl. 10.00 - 14.00.

Vinnare utanför Göteborgsområdet kan erhålla vinsten med postpaket mot porto- och emballagekostnad.

Katalogens framsida samt vinnarens adress och telefonnummer skickas till:

GöteborgsRegionens Släktforskare, Erik Dahlbergsgatan 36 B, 411 26 Göteborg.

Vinster ej uthämtade före 1 nov. 2005 tillfaller lotteriet.

NYA MEDLEMMAR I G R S

januari - augusti 2005

Bengtsson, Ralph	Artles Torg 1 G, 433 30 Partille	031-442696
Borgvall, Kent	Opalgatan 51, 421 62 V. Frölunda	
Brickell-Thorstensson, Ragni	Kastalagatan 22, 442 36 Kungälv	0303-249056
Bäcklund, Gunvor o. Hans	Fyrverkaregat. 11, 413 21 Göteborg	031-168984
Bärnsten, Claes, c/o Olivegren, Egnahemsvägen 26 B, 413 21 Gbg		031-209901
Claeson, Christina	Odinsgatan 20 B, 411 03 Göteborg	031-159538
Croné, Kjell	Odinsgatan 20 B, 411 03 Göteborg	031-159538
Dahlberg, Lars Olof	Bertshult 113, 43893 Landvetter	0705-841595
Engelbretsson, Aina o. Jan	Gråskärg. 119, 421 59 V. Frölunda	031-474807
Frändberg Andersson, Christina	Västerlän 2, 424 35 Angered	031-3304849
Granat, Roger	Stigbergsliden 11, lgh 112, 414 63 Göteborg	
Hermansson, Gunvor	Nickes Väg 130, 423 49 Torslanda	031-563711
Hoffman, Birgit	Stampgatan 58 A 411 01 Göteborg	031-152322
Häggqvist, Maj-Lis	Liedstrandsgatan 8, 416 58 Göteborg	031-847460
Hänel, Sven-Erik	Älvdansvägen 16, 436 42 Askim	031-285676
Höglund, Peter	Nilssonsberg 24, 411 43 Göteborg	031-825414
Johansson, Leif	Tage Madsens Väg 11, 433 35 Partille	031-988108
Josefson, Lars	Sandviken 183, 471 71 Hakenäset	0304-665308
JosPerson, Helena	Erik Dahlbergsgatan 17, 411 26 Göteborg	
Lindström, Ingela	Fastlagsgatan 14, 415 12 Göteborg	031-465642
Lundgren, Birgitta K.	Kapplandsg. 50, 2 tr., 414 78 Göteborg	031-827075
Mattsson, Mattias	N. Gubberogatan 3, 416 63 Göteborg	031-214544
Nydéus, Annika	Ostgatan 20, 412 75 Göteborg	031-409792
Nygren, Kerstin o. Nils	BraseKalles Väg 13, 433 51 Öjersjö	031-987151
Persson, Gunnar	Erik Dahlbergsgatan 17, 411 26 Göteborg	
Persson, Laila	Skogslyckeagatan 3 A, 466 94 Sollebrunn	0322-41431
Pålsson, Lennart	Vintergatan 9 A, 433 31 Partille	031-445660
Ranch, Christer	Landalabergen 13, 411 29 Göteborg	
Rytteblad, Brita	Smyckeagatan 66, 426 51 V. Frölunda	031-471267
Sahlqvist, Bo	Grundsundsv. 18, 423 40 Torslanda	031-920996
Sandberg, Maria	Klamparegatan 11, 413 17 Göteborg	031-143139
Weibring, Kerstin	Hällstamsvägen 35 B, 436 39 Askim	031-7480602

Välkomna !

Ett par **glasögon** upphittades under släkttforskar dagarna
i Stadsmuseet.

Ingen hörde av sig till receptionen där. Glasögonen finns nu hos
G R S på Erik Dahlbergsgatan 36 B, Göteborg

Göteborgs Regionens Släktforskares monter i Stadsmuseet. Foto PC Birgitta Wagné, Inger Clemensson, Leif Pagrotsky och sittande Rolf Ekelund

GöteborgsRegionens Släktforskare **Bibliotek och Expedition**

Erik Dahlbergsgatan 36 B, 411 26 Göteborg,
har öppet under hösten t.o.m. den 7 dec. 2005. Ordinarie tider är:
tisdagar kl 10.00 - 14.00
torsdagar kl 10.00 - 14.00 (då torsdagsgruppen har sin verksamhet)
samt **1 timma före varje föreningsmöte på Erik Dahlbergsgatan.**

Tel. 031-13 12 26
Hemsida:

E-post: g.r.s@telia.com Postgiro 24 23 85 -3
www.genealogi.se/forbund/grs.htm